

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи, член-кореспондент
НАМН України,
проф. М.Р. Гжегоцький

22 2022 р.
[Signature]

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«НЕВІДКЛАДНА НЕОНАТОЛОГІЧНА ХІРУРГІЯ ТА УРОЛОГІЯ»**

зі спеціальності «Дитяча хірургія»

Кількість навчальних годин на кафедрі: лекції – 10, семінарські заняття – 13,
практичні заняття – 24.
Самостійна робота – 35. Додаткові дисципліни – 8.
Разом – 90 годин
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
Протокол № 4
від «3» 02 2022 р.

Завідувач кафедри
доц. Кузнитач О.І.

Затверджено на засіданні
методичної комісії ФПДО
Протокол № 1
Від «10» 02 2022 р.

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Сівак О.С.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи, член-кореспондент
НАМН України,
проф. М.Р. Гжегоцький
«   » _____ 20   р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«НЕВІДКЛАДНА НЕОНАТОЛОГІЧНА ХІРУРГІЯ ТА УРОЛОГІЯ»

зі спеціальності «Дитяча хірургія»

Кількість навчальних годин на кафедрі: лекції – 10, семінарські заняття – 14,
практичні заняття – 24. Тренінг – 8
Самостійна робота – 26.
Додаткові дисципліни – 8.
Разом – 90 годин
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
Протокол № __
від «__» _____ 20   р.

Завідувач кафедри
доц. Кузик А.С. _____

Затверджено на засіданні
методичної комісії ФПДО
Протокол № __
Від «__» _____ 20   р.

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січкоріз О.Є. _____

Робоча програма циклу тематичного удосконалення “Невідкладна неонатологічна хірургія та урологія”

Розробники:

Кузик А.С. – кандидат медичних наук, завідувач кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний А.Й. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Переяслов А.А. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кулик О.М. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний Р.А.– кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Дац Р.І. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Опікан Н.М. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Колівошка Ю.В. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Никифорок О.М. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кенс К.А. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Пояснювальна записка

Навчання на циклі тематичного удосконалення “Невідкладна неонатологічна хірургія та урологія” має дві мети. Перша – поглиблення та удосконалення теоретичної та практичної підготовки лікарів – педіатрів, неонатологів, сімейних лікарів, дитячих хірургів згідно вимог до надання медичної допомоги населенню України. При складанні програми за основу були взяті нормативні документи МОЗ України, а також враховані сучасні досягнення медичної науки, місцеві особливості роботи лікаря-спеціаліста та інші вимоги практичної охорони здоров’я. Цикл тематичного удосконалення «Невідкладна неонатологічна хірургія» розрахований на підвищення професійної кваліфікації лікарів та завідувачів відділень всіх підрозділів лікувально-профілактичних закладів (профільних відділень поліклінік, стаціонарів). Другою важливою метою циклу тематичного удосконалення є визначення рівня знань спеціалістів відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик.

Робоча програма циклу тематичного удосконалення побудована за принципом створення окремих блоків з усіх розділів патології новонароджених, а також зосередження уваги на основах ембріології, патофізіології та особливостях новонароджених. У всі розділи включені заняття з питань надання невідкладної допомоги.

В процесі циклу велика увага буде приділятися практичній роботі у кабінетах ультразвукової, рентгенодіагностики, відділеннях інтенсивної терапії новонароджених, хірургічних та соматичних відділеннях. Для виявлення рівня знань курсантів проводитимуться всі види контролю: визначення вихідних (базових) знань лікарів-курсантів, етапний контроль під час навчання, заключний контроль знань.

Робоча програма включає тренінг з оволодіння практичними навичками.

Рецензія

на робочу навчальну програму тематичного удосконалення «Невідкладна неонатологічна хірургія та урологія»

Робоча навчальна програма складена на підставі навчального плану та уніфікованої програми передатестаційних циклів зі спеціальності «дитяча хірургія», затверджена Директором департаменту кадрової політики освіти і науки МОЗ України від 20.12.2008р.

Запропонована тематика охоплює всі найважливіші питання дитячої хірургії і включає 90 годин з них 10 годин лекційного курсу по основних розділах дитячої хірургії, 14 годин семінарських, 24 годин практичних занять, 8 годин тренінг з оволодіння практичними навичками, 8 годин додаткові програми та 26 годин самостійна робота..

Цикл тематичного удосконалення «Невідкладна неонатологічна хірургія та урологія» розрахований на підвищення рівня знань та професійної кваліфікації лікарів-дитячих хірургів та завідувачів хірургічними відділеннями всіх підрозділів лікувально-профілактичних закладів (профільних відділень поліклінік, стаціонарів), сімейних лікарів, педіатрів, неонатологів, дитячих анестезіологів, дитячих нефрологів, дитячих урологів.

Робоча програма циклу тематичного удосконалення побудована за принципом створення окремих блоків з основних розділів дитячої хірургії. У всі розділи включені заняття з питань надання невідкладної допомоги.

Тематика занять відповідає вимогам до навчального плану і програми, а внесені зміни в тематичні плани не перевищують допустимі.

Робоча навчальна програма сприяє підвищенню кваліфікаційного рівня курсантів і може бути впроваджена в навчальний процес кафедри дитячої хірургії, Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Рецензент

доцент кафедри педіатрії та неонатології ФПДО
заступник декана факультету післядипломної освіти
кандидат медичних наук, доцент

Б.Р. Коцай

1. Опис навчальної дисципліни

Тривалість циклу 2 тиж. 90 год.

Код	Назва курсу	Кількість навчальних годин				
		Л	П	С	СР	Разом
1.	Невідкладна абдомінальна хірургія у новонароджених	4	8	2	6	20
2.	Невідкладна торакальна хірургія у новонароджених	2	8	4	4	18
3.	Невідкладна урологія у новонароджених	2	2	—	6	10
4.	Гнійно-септична хірургія у новонароджених	2	2	2	4	10
5.	Невідкладна інтенсивна терапія у новонароджених	—	2	2	—	4
6.	Хірургія ендокринної системи у новонароджених	—	—	—	2	2
7.	Основи онкології у новонароджених	—	—	2	2	4
8.	Проктологія новонароджених	—	2	—	2	4
9.	Іспит	—	—	2	—	2
10.	Додаткові програми: Основи раціональної фармакотерапії Новітні інформаційні технології в медицині Медичне право Медицина катастроф					8
11.	Тренінг з оволодіння практичними навичками					8
	Всього	10	24	14	26	90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета циклу: удосконалення теоретичних знань, набуття слухачем практичних навичок та вмінь з сучасних аспектів діагностики та лікування у новонароджених

Завдання: удосконалення теоретичних знань, практичних навичок та вмінь з питань діагностики та лікування у новонароджених для лікарів дитячих хірургів, що працюють на дільницях чи у лікувально-профілактичних відділеннях багатопрофільних лікарень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни лікар-курсант повинен оволодіти наступними практичними навичками:

- первинна хірургічна обробка рани у новонароджених;
- методика конікотомії та трахеотомії у новонароджених;
- екстрена пункція плевральної порожнини, її дронування;
- пункція перикардіальної сорочки у новонароджених;
- методика екстрених лапаротомій у новонароджених;
- операції при гострому апендициті, проривній виразці, защемленій грижі, гострій кишковій непрохідності, травматичному розриві селезінки, кишок та інших органів у новонароджених;
  - техніка виконання гастростомій та колостомій у новонароджених;
  - методика консервативного та оперативного лікування хворих з внутрішньою кровотечею у новонароджених;
  - методика розкриття та дронування абсцесів, флегмон, парапроктитів, панарицій, карбункулів та фурункулів у новонароджених;
  - зупинка кровотечі при травмі магістральних судин;
  - методика паранефральної, вагосимпатичної, провідникової та інших новокаїнових блокад у новонароджених;
  - методики катетеризації, надлонової пункції сечового міхура та епіцистомії у новонароджених;
  - локалізації, вправлення вивихів у новонароджених;
  - спленектомія у новонароджених;
  - різні типи швів на органах шлунково-кишкового тракту у новонароджених;

3. Програма навчальної дисципліни

КОДИ		Назва курсу, розділу, теми
курсу, розділ, теми	год.	
1	2	3
1. Невідкладна абдомінальна хірургія у новонароджених		
1.1.	2	Вроджена кишкова непрохідність
1.2.	2	Синдром Ледда
1.3	2	Кровотечі ШКТ у новонароджених.
1.4.	2	Вади розвитку передньої черевної стінки.
1.5.	2	Атрезії мембрани та подвоєння шлунка.
1.6.	2	Вади розвитку гепатобіліарної системи.
1.7.	2	Перитоніт у новонароджених. Виразково-некротичний ентероколіт.
1.8.	2	Вади розвитку ШКТ у новонароджених
1.9.	2	Лапароскопія у новонароджених
1.10.	2	Особливості передопераційних підготовки новонароджених при гострій кишковій непрохідності у новонароджених
2. Невідкладна торакальна хірургія у новонароджених		
2.1.	2	Вроджені вади серцево-судинної системи
2.2.	2	Вади розвитку респіраторної системи
2.3.	2	Мініінвазивні методи хірургічної корекції атрезії стравоходу.
2.4.	2	Вроджені вади розвитку магістральних судин.
2.5.	2	Вади розвитку системи дихання у новонароджених.
2.6.	2	Атрезія стравоходу
2.7.	2	Діафрагмальні грижі у новонароджених діагностика, тактика лікування.
2.8.	2	Вади розвитку серцево-судинної системи.
2.9.	2	Торакоскопія при вадах органів грудної клітки
2.10.	2	Види пластики при атрезії стравоходу.
2.11.	2	Класифікація вроджених вад серця
3. Невідкладна урологія у новонароджених		
3.1	2	Вади розвитку сечовидільної системи
3.3.	2	Заворот яєчок у новонароджених
3.4.	2	Вади розвитку нирок. Гідронефроз. Діагностика, лікування
1.5.	2	Екстрофія сечового міхура. Види пластики.

1.6.	2	Гіпоспадії та епіспадія.
4. Гнійно-септична хірургія у новонароджених		
4.1.	2	Гнійно запальні захворювання у новонароджених
4.2.	2	Гнійно-септичні захворювання у новонароджених. Антибіотикотерапія
4.3.	2	Хірургічна інфекція в новонароджених.
4.4.	2	Сепсис у новонароджених.
4.5.	2	Септико-токсичний шок. Інтенсивна терапія.
4.6.	2	Гнійно-септичні захворювання у новонароджених. Особливості перебігу та хірургічне лікування.
4.7.	2	Флегмона у новонароджених. Хірургічна тактика.
5. Невідкладна інтенсивна терапія у новонароджених		
5.1.	2	Поліорганна недостатність причини розвитку. Інтенсивна терапія
5.2.	2	ДВЗ синдром у новонароджених з хірургічною патологією.
5.3.	2	Гостра ниркова недостатність у новонароджених
6. Хірургія ендокринної системи у новонароджених		
6.2.	2	Вади розвитку підшлункової залози.
7. Основи онкології у новонароджених		
7.1.	2	Дермоїдні кисти у новонароджених.
7.2.	2	Доброякісні та злоякісні пухлини у новонароджених.
7.3.	2	Тератоми у новонароджених.
8. Проктологія новонароджених		
8.1.	2	Хвороба Гіршпрунга.
8.2.	2	Аноректальні вади розвитку
8.3.	2	Хірургічна тактика при аноректальних вадах.
9	2	Іспит

4. Теми лекцій на передатестаційному циклі тематичного удосконалення «Невідкладна неонатологічна хірургія»

1. Вроджена кишкова непрохідність. 2 год.
2. Вроджені вади серцево-судинної системи. 2 год.
3. Вади передньої черевної стінки. 2 год.
4. Вади розвитку сечовидільної системи. 2 год.
5. Гнійно запальні захворювання у новонароджених. 2 год.

5. Теми семінарських занять

1. Гнійно-септичні захворювання у новонароджених. Антибіотикотерапія. 2 год.
2. Поліорганна недостатність причини розвитку. Інтенсивна терапія. 2 год.
3. Вади розвитку респіраторної системи. 2 год.
4. Дермоїдні кисти у новонароджених. 2 год.
6. Вроджені вади розвитку магістральних судин. 2 год.
9. Кровотечі ШКТ у новонароджених. 2 год.
11. Іспит. 2 год.

6. Теми практичних занять

1. Вроджена кишкова непрохідність. 2 год.
2. Хірургічна інфекція в новонароджених. 2 год.
3. Вади розвитку передньої черевної стінки. 2 год.
4. Аноректальні вади розвитку. 2 год.
5. Вади розвитку системи дихання у новонароджених. 2 год.
6. Атрезія стравоходу. 2 год.
7. Діафрагмальні грижі у новонароджених діагностика, тактика лікування. 2 год.
8. Вади розвитку гепатобіліарної системи. 2 год.
9. Вади розвитку нирок. Гідронефроз. Діагностика, лікування. 2 год.
10. Септико-токсичний шок. Інтенсивна терапія. 2 год.
11. Перитоніт у новонароджених. Виразково-некротичний ентероколіт. 2 год.
12. Вади розвитку серцево-судинної системи. 2 год.

7. Теми самостійної роботи

1. Сепсис у новонароджених. 2 год.
2. Екстрофія сечового міхура. Види пластики. 2 год.
3. Вади розвитку ШКТ у новонароджених. 4 год.
4. Хірургічна тактика при аноректальних вадах. 2 год.
5. Гнійно-септичні захворювання у новонароджених. Особливості перебігу та хірургічне лікування. 4 год.
6. Тератоми у новонароджених. 2 год.
7. Види пластики при атрезії стравоходу. 2 год.
8. Класифікація вроджених вад серця. 2 год.
9. Гіпоспадії та епіспадія. 2 год.
10. Особливості передопераційної підготовки новонароджених при гострій кишковій непрохідності у новонароджених. 2 год.
11. Крипторхізм у новонароджених. Хірургічна тактика. 2 год.

8. Тренінг з оволодіння практичними навичками . 8 годин

Рекомендована література.

Основна література.

1. Кривченя Д.Ю., Лисак С.В., Плотников О.М. Хірургічні захворювання у дітей. Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 256 с.
2. Хірургія дитячого віку / За ред. В.І.Сушка. – К.: Здоров'я, 2002. - 704 с.
3. Хірургія дитячого віку: підручник / В.І. Сушко, Д.Ю. Кривченя, О.А. Данілов, В.А. Дігтяр та ін.; за ред. В.І. Сушка, Д.Ю. Кривчені. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Медицина, 2009. – 800 с.
4. Вади розвитку у дітей (самостійна аудиторна та позааудиторна робота студентів) / В.А. Дігтяр, В.І. Сушко, Л.М. Харитонюк, О.М. Барсук та інш. – Дніпропетровськ, 2011. – 334 с.
5. Библиок Й.І., Библиок Ю.Й. «Хірургія дитячого віку» для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів. – Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського державного медичного університету, 2006. – 380 с.

Додаткова література.

- 1 Исаков Ю.Ф., Степанов Э.А., Красовская Т.В. Абдоминальная хирургия у детей. – М.: Медицина, 1988. – 416 с.
- 2 Баиров Г.А. Срочная хирургия детей: Руководство для врачей. – СПб.: Питер Пресс, 1997. – 464 с.
- 3 Детская хирургия: национальное руководство / под ред. Ю.Ф. Исакова, А.Ф. Дронова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 1168 с.
- 4 Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 1. – 384 с.
- 5 Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 2. – 392 с.
- 6 Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 3. – 394 с.
- 7 Puri P., Höllwarth M.E. Pediatric Surgery. – Springer, 2006. – 632 p.
- 8 Operative pediatric surgery. 2nd edition / Edited by M.M. Ziegler, R.G. Azizkhan, D. von Allmen, T.R. Weber. – McGraw-Hill Education, 2014 – 1397 p.
- 9 Operative pediatric surgery. Seventh edition / Edited by L. Spitz and A.G. Coran. – CRC Press, 2013. – 1105 p.